

Geoinformacja nie tylko dla geodety

Z profesorem **Jerzym Gaździckim**,
przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Informacji Przestrzennej,
rozmawia Zbigniew Leszczewicz

Pozyskiwanie, utrzymywanie w stanie aktualności i udostępnianie informacji bazowej wymaga specjalistycznych kwalifikacji zawodowych, które obecnie posiadają geodeci. Tak więc w zakresie informacji bazowej rola geodezji jest niepodważalna. Jednakże aby utrzymać tę wiodącą rolę, geodezja musi ewoluować w kierunku geomatyki.

Prof. Jerzy Gaździcki podczas konferencji MOLA w Warszawie

ZBIGNIEW LESZCZEWICZ: Od bieżącego numeru **GEODETA** będzie się ukazywał z podtytułem *Magazyn Geoinformacyjny*. Jak Pan Profesor ocenia tę zmianę?

JERZY GAŹDZICKI: Uważam, że jest to zmiana w pełni uzasadniona i dobrze świadcząca o właściwym rozpoznaniu przez zespół redakcyjny zarówno ogólnych trendów światowych w tej dziedzinie, jak też szybko rosnących potrzeb krajowych. Na użytek Czytelników waszego miesięcznika proponuję interpretować geoinformację (*geoinformation*) możliwie szeroko, a więc jako informację odniesioną przestrzennie do Ziemi i obejmującą informację geograficzną (*geographic information*) oraz często w Polsce wyróżnianą, bardziej szczegółową informację o terenie (*land information*), w tym informację katastralną (*cadastrial information*). Terminem o nieco innym odcieniu znaczeniowym, ale również bardzo ogólnym i potrzebnym, jest informacja przestrzenna (*spatial information*).

Pożyteczny okazuje się podział geoinformacji na geoinformację ogólnego przeznaczenia (bazową) oraz geoinformację szczególnego przeznaczenia (tematyczną). Pierwsza z nich dotyczy osnów geodezyjnych, podstawowych elementów topografii z uwzględnieniem rzeźby terenu, a także różnego rodzaju podziałów terenu (administracyjnych, katastralnych, statystycznych i innych). Geoinformacja szczególnego przeznaczenia stanowi przedmiot zainteresowania wyodrębnionej grupy odbiorców (np. planistów przestrzennych), natomiast dla innych jest zbędna.

Zgodnie z nowym podtytułem wasz miesięcznik powinien trafić nie tylko do geodetów, którzy zajmują się produkowaniem geoinformacji, zwłaszcza tej ogólnego przeznaczenia, ale też do wszelkiego rodzaju odbiorców różnych specjalności, stosujących geoinformację do różnych celów i na różnych pozio-

mach: międzynarodowym i gminnym. Nie możemy przy tym zapominać o użytkownikach indywidualnych, korzystających z geoinformacji w zakresie określonym własnymi potrzebami i zainteresowaniami, np. turystycznymi.

Dlaczego ostatnie lata przyniosły tak gwałtowny wzrost zastosowań systemów informacji przestrzennej (GIS/LIS) w wielu dziedzinach życia?

Wzrost ten wynika z dwóch głównych przyczyn. Po pierwsze, współczesne procesy cywilizacyjne w powiązaniu z szybkim wzrostem gęstości zaludnienia stwarzają coraz szerzej uświadamianą i odczuwaną konieczność korzystania z geoinformacji, która powinna być łatwo dostępna, aktualna oraz dla każdego użytkownika odpowiednia pod względem treści, szczegółowości i dokładności. Po drugie, zdumiewający postęp technologii informacyjnej wpływa na rozwój i upowszechnienie środków technicznych systemów geoinformacyjnych. Te dwie tendencje wzajemnie się wzmacniają: potrzeby informacji technicznej stymulują rozwój technologiczny, a nowe rozwiązania techniczne ujawniają nowe potrzeby.

Czy systemy informacji przestrzennej to tylko bardzo drogi sprzęt, bazy danych i wyrafinowane elitarne oprogramowanie?

Duże systemy tego rodzaju, istotne dla funkcjonowania danego przedsiębiorstwa, urzędu lub instytucji, to przede wszystkim ludzie, ich kwalifikacje, umiejętności i motywacja do pracy, a także to, co się z nimi wiąże: przepisy prawne, administracyjne i techniczne, struktura organizacyjna, sfera zarządzania, wreszcie aspekty ekonomiczne z uwzględnieniem źródeł i form

finansowania. Mówiąc o wyposażeniu technicznym musimy pamiętać nie tylko o komputerach i oprogramowaniu, ale także o dostosowanym do konkretnych zadań sprzęcie do pozyskiwania danych. Kluczowe znaczenie mają obecnie powiązania sieciowe, Internet oraz Intranet, z uwzględnieniem rozwiązań multimedialnych. Na szczęście to, co jeszcze niedawno było wyrafinowane i drogie, dziś staje się powszechnie dostępne i tanie.

Jaka jest rola geodetów w tworzeniu systemów informacji przestrzennej?

Na wstępie wspominałem o geoinformacji ogólnego przeznaczenia (bazowej), stanowiącej istotną część infrastruktury danych przestrzennych, określonej np. w rozporządzeniu prezydenta Clintona z roku 1994 czy w dokumentach EUROGI z 1995 r. Pozyskiwanie, utrzymywanie w stanie aktualności i udostępnianie informacji bazowej zgodnie z określonymi przepisami wymaga specjalistycznych kwalifikacji zawodowych, które obecnie posiadają geodeci. Tak więc w zakresie informacji bazowej rola geodezji jest niepodważalna. Jednakże aby utrzymać tę wiodącą rolę, geodezja musi ewoluować w kierunku geomatyki (*geomatics*).

Należy się spodziewać, że w zakresie systemów geoinformacyjnych szczególnego przeznaczenia dominować będą ich użytkownicy zgodnie ze swoimi kwalifikacjami zawodowymi. Dziedzina geoinformacji jest zatem interdyscyplinarna nie tylko ze względu na to, że liczne dyscypliny przyczyniają się do jej rozwoju jako nauki i techniki, ale także ze względu na to, że dyscypliny te w szerokim stopniu korzystają z metod i technik dotyczących geoinformacji.

Pamiętajmy również o konsekwencjach upowszechnienia osiągnięć technologii informacyjnej. Nawet dzieci będą mogły opracowywać mapy korzystając z danych i funkcji dostępnych w Internecie.

Jak ocenia Pan stan technologii GIS w Polsce na tle świata?

Ze względów politycznych i ekonomicznych przez dziesiątki lat byliśmy skazani na częściową, czasem dotkliwą, izolację naukową i techniczną, która utrudniała uczestnictwo w ogólnoswiatowym postępie, ale jednocześnie wymuszała pewne rozwiązania rodzime. Bariery polityczne już nie istnieją, trudności ekonomiczne zostały złagodzone. Mamy szeroki dostęp do najnowszych produktów w zakresie sprzętu i oprogramowania, mamy również zgromadzoną wiedzę i doświadczenia umożliwiające ich praktyczne wykorzystanie.

Co myśli Pan o opłacalności stosowania technologii GIS w Polsce?

Technologia GIS jest już dostatecznie dojrzała, na rynku dostępny jest niezawodny sprzęt oraz sprawdzone produkty oprogramowania. Podobnie jak w wypadku innych dziedzin technologii informacyjnej można uzyskiwać dobre rezultaty lub popełniać prymitywne błędy. Wszystko zależy od rozsądku decydentów oraz solidności i doświadczenia specjalistów proponujących i uzasadniających projekty inwestycji w tym zakresie. W większości wypadków pytanie, czy stosować technologię GIS należy zastępować pytaniami, w jakim zakresie, kiedy i jak technologia ta ma być wprowadzana.

Na zakończenie chciałbym życzyć zespołowi redakcyjnemu powodzenia w realizacji nowych ambitnych zamierzeń.

Dziękuję bardzo. ■

Z okazji nadchodzącego Nowego Roku składam życzenia zdrowia i pomyślności w życiu osobistym wszystkim pracownikom służby geodezyjnej i kartograficznej oraz instytucji i placówek współpracujących z Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii.

Mijający rok nie był łatwy, ale właśnie dlatego pozwolił jak nigdy dotąd na docenienie Waszej wiedzy i profesjonalnych możliwości.

Życzę Państwu, aby spełniły się Wasze marzenia na lepsze, bardziej dostatnie jutro, aby zaspokojone zostały zawodowe ambicje każdego z Was.

Szczęśliwego Nowego Roku!

**Główny Geodeta Kraju
Józef Racki**